

Darījumi ar sankcionētām personām

Eiropas Savienība, ASV, Lielbritānija un citas valstis ir piemērojušas vairākus ekonomisko un individuālo sankciju kopumus, reaģējot uz Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu. Sankcijas var tikt noteiktas pret fiziskām un juridiskām personām, kā arī pret noteiktiem sektoriem. Svarīgi ir pārbaudīt, vai darījumos tiek ievērotas noteiktās sankcijas.

Par to, kā notiek darījumi ar sankcionētām personām, Zvērinātu advokātu biroja *Cobalt* vebinārā «Karadarbības Ukrainā ietekme uz darījumu izpildi» skaidroja zvērināts advokāts, sertificēts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas speciālists (CAMS) **EDGARS PASTARS**.

Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 1. pantā skaidrots, ka starptautiskās sankcijas ir atbilstoši starptautiskajām tiesībām attiecībā uz sankciju subjektu noteikti ierobežojumi, kurus pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācija vai Eiropas Savienība (ES), vai cita starptautiskā organizācija, kuras dalībvalsts ir Latvija, un kuri ir tieši piemērojami vai ieviesti Latvijā šī likuma noteiktajā kārtībā.

Sankciju mērķis ir mainīt sankcionētās valsts vai grupējuma rīcību, nodrošināt vai atjaunot mieru, drošību un tiesiskumu valstī, pret kuru vērsti attiecīgie ierobežojumi vai attiecībā uz grupējumu, vai reģionu kopumā.

Kas var būt sankcionēts subjekts?

- Sankcionēts subjekts var būt:
- fiziskā persona pati vai tiek secināts, ka tiek izmantota cita fiziskā persona, kas faktiski darbojas sankcionētās fiziskās personas kontrolē;
  - pati juridiskā persona (JP);
  - JP patiesais labuma guvējs (ja tas ir PLG, līdz ar to pati juridiskā persona arī ir sankcionēta);
  - JP dalībnieks (virs 50% vai 50% atkarībā no tā, vai ir ES vai ASV sankcijas);

- JP sankcijas izriet no kaskādes principa (piemēram, sankcionētajai JP pieder cita JP, savukārt tai vēl cita 50%, un tādēļ sankcionētas ir visas trīs);
- JP sankcionēta pēc agregācijas (ES sankcijās — tikai Krievijas programmā), proti, JP ir vairāki īpašnieki ar nelielu akciju/daļu apjomu un daži no īpašniekiem ir sankcionēti, un tādēļ viņu daļu/akciju skaitu summē;
- JP tiek uzskatīta par sankcionētu, jo valdes priekšsēdētājs sankcionēts pašai vai mātes sabiedrībai;
- pastāv kontrole pār JP no sankcionētās personas puses (tiesība iecelt valdes, padomes locekļu vairākumu, tiesības izmantot izšķirošo ietekmi, tiesības izmantot visu vai daļu sabiedrības mantu, vienoti pārvaldīt sabiedrības saimniecisko darbību, solidāri uzņemties atbildību par sabiedrības finanšu saistībām).

Vai, pārbaudot sankciju sarakstu, var būt drošs, ka viss ir pārbaudīts?

ATBILDE

Nē, nevar būt drošs. Ir jāskatās plašāk. Ja ierakstīsiet juridiskās personas nosaukumu sankciju sarakstā, bieži vien neko neatradīsiet, ir jāskatās daudz dziļāk un katrā gadījumā ir jāveic padziļinātā izpēte.

Vai ir vajadzīga AML izziņa no *Lursoft* vai oficiāla izziņa no Uzņēmumu reģistra par to, ka PLG ir sankcionēts vai no Krievijas?

ATBILDE

Lursoft izziņa ir tikai informatīvs avots. Visa informācija ir publiski pieejama, var veidot ekrānuzņēmumu no attiecīgās regulas, izdrukas no ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja (*Office of Foreign Assets Control, OFAC*) mājaslapas, no ES sankciju sarakstiem, kas atrodami Finanšu izlūkošanas dienesta mājaslapā. Uzņēmumu reģistram izziņa nav jāprasa, dati ir publiski pieejami.

Cik procentu vajag, lai būtu sankcionēts subjekts?

ATBILDE

OFAC sankcijas tiek piemērotas, pielietojot 50% principu, bet ES — 50%+ pieeju, kā arī tiek ņemta vērā kontrole (piemēram, ja SIA PLG 25% daļām ir sankcionēts, kontroli var pieņemt kā esošu), t.i., sankcijas attiecināmas uz uzņēmumiem, kuru īpašumtiesību ķēdē ir sankcionēti uzņēmumi vai fiziskas personas, kurām tieši vai pastarpināti pieder 50% vai vairāk no konkrētā uzņēmuma akcijām. ES sankcijas nosaka, ka sankcionētai personai jāpieder 50% plus, bet ASV — 50% no konkrētā uzņēmuma.

PLG ir Krievijas pilsoņi vairākos uzņēmumos. Kas no tā izriet?

ATBILDE

Ja Krievijas pilsonis ir Latvijā reģistrēta uzņēmuma PLG, tas automātiski nenozīmē, ka nevar slēgt līgumu vai ka uzņēmums būtu jāizslēdz no dalības iepirkumā. Ir jāskatās un jāpārbauda, kas ir šis PLG. Ja persona ir

Ir jāpievērš uzmanība luksusa preču sarakstam, jo tas ir īpatnējāks nekā duāli lietojamo preču saraksts, un noteikti būtu jāizpēta nianse.

politikā, potenciāli pieļaujams, ka tā varētu tikt iekļauta nākamajā sankciju paketē, ko var ņemt vērā, slēdzot jaunus darījumus ilgtermiņā.

Sankcijas aizliedz darījumu (sektoriālās sankcijas)

Līguma izpildē svarīgas ir ne tikai darījuma puses, bet arī darījuma saturs. Proti, var būt ieviestas tā saucamās sektoriālās sankcijas, kas aizliedz noteiktu darījumu.

EDGARS PASTARS,
zvērināts
advokāts,
sertificēts
noziedzīgi
iegūtu līdzekļu
legalizācijas
novēršanas
speciālists (CAMS)

Šādas sektoriālās sankcijas var aizliegt:

- darījumu par konkrēto objektu (konkrētās preces imports vai eksports, pārdošana, saimniecisko resursu nodrošināšana utt.);
- darījumu ar konkrēto subjektu (piemēram, Regulas 833/2014 5.a pants un 19. pielikums), kas pats nav sankcionēts tieši, bet tas izriet no konkrētu uzņēmumu kontroles tajā;
- kombinēti (ir aizliegts konkrēts darījums vai prece ar konkrētu personu, piemēram, finansēšanas darījums ar *Gazprom*, izņemot [..], vai *Swift* sankciju gadījumā);
- noteiktu darījumu ķēdi (piemēram, preces, kas paredzētas ES tirgum, tiek transportētas caur Krieviju);
- blakus darījumus preču piegādēm (piemēram, starpniecība darījumā).

Šādas sektoriālās sankcijas var ierobežot garantiju realizāciju, piemēram, ja juridiska persona nepilda saistības sankciju dēļ, pret to nevar vērst garantiju izpildi, kas saistīta ar preču piegādi.

Ir arī gadījumi, kad ir atļauta preces piegāde, bet to nevar piegādāt cenas dēļ. Piemēram, automašīnas eksports uz Krieviju, ja mašīnas vērtība ir 15 000 eiro, ir atļauta, ja pretējā pusē nav sankcionēta un ir norēķinu iespējas. Taču, ja automašīnas vērtība ir virs 50 000 eiro, tad piegāde nav iespējama.

Vai ir jāpārbauda preču iepirkuma izcelsme?

ATBILDE

Ja iepērk preces, piemēram, tēraudu caur Vāciju, būtu jāpārbauda, vai tā izcelsmes valsts nav, piemēram, Baltkrievija. Konkrētais pircējs un finansētājs (tieši un netieši) būs atbildīgs, ja nepārbaudīs preces izcelsmi.

Kas jāuzrauga maksātājam būvniecības iepirkumos attiecībā uz sankcijām?

ATBILDE

Pasūtītājam būvniecības iepirkumos, ja viņš ir maksātājs, būtu jāpaseko, ka tiem, kas veic būvdarbus un izmanto izejmateriālus, pastāv iekšējā kontroles sistēma, ka tiek pārbaudīts, vai netiek izmantotas aizliegtas preces (piemēram, tērauds ar noteiktu izcelsmi). Ir jābūt kārtībai, kā pasūtītājs pārliecinās, ka visi pārējie arī par to pārliecinās. Atbildība par sankciju neievērošanu ir visai darījumu ķēdei. Jo galvenais — kāds jau par šo visu maksā, un tas ir pasūtītājs.

Atteikums sankciju riska dēļ

Darījumos ir iespējams atteikums arī sankciju riska dēļ. Proti, sankcijās bieži vien nebūs atrodama 100% juridiski precīza atbilde, vai persona ir sankcionēta pēc sektoriālajām vai individuālajām sankcijām, un tādēļ izmantojama konservatīvāka pieeja. Juristiem sankciju izpratnē jāspēj atslēgt «formālo» pieeju. Līgumos jāparedz, ka arī izpētes vai riska dēļ darījumu var atteikt.

1. PIEMĒRS

A vēlas slēgt darījumu ar B. B nav sankcionēts, bet valdē un padomē ir pa vienai sankcionētai personai. Lai darījumu noslēgtu, jāveic apjomīga izpēte, lai saprastu, kāda ir sankcionēto personu kontrole šajā B sabiedrībā. Dokumentus var nebūt iespējas iegūt, lai izslēgtu to, ka attiecīgās personas nekontrolē B. Tādā gadījumā lēmums biežāk būs risks balstīts.

2. PIEMĒRS

A vēlas slēgt ilgtermiņa līgumu ar B. Izpētē izrādās, ka B patiesais lūbuma guvējs ir Latvijas pilsonis, kontrolē tikai 30% daļu. Atlikušo 70% daļu īpašnieks ir Kiprā reģistrēts uzņēmums, kam PLG nav iespējams noskaidrot. Direktors ir Krievijas pilsonis, kas strādā sankcionētā JP. Protams, kontroli nevar noskaidrot, ir jāiegūst dokumenti, lai izslēgtu šīs kontroles esamību par labu sankcionētajai personai. Ja to nevar izdarīt, tad sadarbība ir jāatsaka.

3. PIEMĒRS

A pārdod dārga šampanieša kravu B uz Kazahstānu. Veicot B izpēti, tiek secināts, ka B faktiski tur neko nedara, tā ir tikai pastkastīte. Visas B amatpersonas ir saistītas ar Krieviju. Atteikums risks balstīts — iespējams, aizsega uzņēmums tiek uzskatīts par pilnībā funkcionējošu uzņēmumu ar likumīgas uzņēmējdarbības pazīmēm, kas kalpo, lai slēptu nelikumīgu finanšu darbību.

E. Pastars akcentēja, ka ir jāpievērš uzmanība luksusa preču sarakstam, jo tas ir īpatnējāks nekā duāli lietojamo preču saraksts, un noteikti būtu jāizpēta nianse. Sarakstā ir uzsvērts, ka aizliegts ne tikai luksusa preču eksports uz Krieviju, bet arī noteiktu preču izmantošana Krievijā. Līdz ar to par katru preci ir jāskatās ļoti individuāli, vai tā ir patērējama vai lietojama, kā arī to, kādi dokumenti jāsaņem un jāpēta, lai mazinātu risku par preces izmantošanu Krievijā. Precēm jāpēta «HS» kodi, lai saprastu, kuram Regulas pantam atbilst tās tālākais izmantošanas režīms. ASV preču importa un eksporta gadījumā jāskatās arī ASV tiesību akti, jo arī ASV ir noteikti luksusa preču un virknes citu preču ierobežojumi.

Ja nevar izpildīt maksājumu

Ir gadījumi, kad darījuma līgums var nebūt izpildāms pretsankciju vai maksājumu neizpildes dēļ.

Piemēram, var būt situācija, kad puses un preces nav sankcionētas, bet nevar izpildīt maksājumu. Advokāts šādā gadījumā aicina vienoties par citu norēķinu metodi, izmantot citu banku. Eiropas Komisija norāda, ka nav aizliegts norēķinos ar Krieviju izmantot kriptovalūtas, ja vien netiek pārkāptas sankcijas.

Kā izpildīt norēķinus rubļos, jo banka neņem pretī rubļus?

ATBILDE

Tad šo darījumu nevar izpildīt rubļos. Ja var atrast citu norēķina veidu citā formā un tas būs saskaņā ar tiesas spriedumu — tas ir cits jautājums.

Pretsankcijas no Krievijas

Var būt arī gadījumi, kad darījumu nevar izpildīt, jo kāda iesaistītā puse (piegādātāja) baidās no Krievijas. Ir novēroti gadījumi, kad uzņēmumos darbinieki atsakās strādāt ar precēm uz vai no Krievijas, lai gan konkrēto darījumu neietekmē ieviestās sankcijas. Tad ir jāmeklē iespējas darījumu izpildīt, ja tas pats par sevi neapiet sankciju režīmu, un profesionāli izvērtēt situāciju. Tikai tad, ja tas nav iespējams, risku nedrīkst uzņemt.

Darījumu, iespējams, nevar izpildīt, jo ir pretsankcijas no Krievijas, lai arī no ES tobrīd nav nekādu ierobežojumu. Var būt arī situācija, kad ES aizliedz eksportu uz Krieviju, bet Krievija savukārt aizliedz eksportu uz ES un tādēļ veidojas citas valsts sankciju ietekme. Šis aspekts jāpatur prātā, veidojot līguma tekstus par izpildes neiespējamību — ne vienmēr «vainīgas» būs ES sankcijas.

Jāņem vērā, ka dažādās ES valstīs pieeja par sankcijām ir dažāda, piemēram, ko uzskata par sankcionētu personu pēc kapitāldaļu iegūšanas metodes. Ir valstis, kas ES sankcijās to noraida (neievēro Eiropas Komisijas skaidrojumu), taču citās valstīs šo pieeju izmantos.

Ja slēdz ilgtermiņa līgumu, šobrīd ir neskaidrs jautājums par situāciju, kuru nesen ir skaidrojuši ES. Eiropa ir noteikusi: ja Latvijas sabiedrībai ar ierobežotu atbildību PLG ir no Krievijas, tad tās kontā nedrīkst būt vairāk par 100 000 eiro. Izņēmums ir tikai tad, ja personai

ir ES/Eiropas Ekonomiskās zonas/Šveices rezidences atļaujas.

Šī situācija vēl tiek precizēta un diskutēta, taču var radīt problēmas ar sadarbības partneriem, jo nebūs iespējami normāli norēķini. Visticamāk, šis jautājums būtu jāaplūko sankciju apiešanas kontekstā, un tad to var viegli atrisināt. Var būt jāiegūst dokuments, ka uzņēmuma kontam nav noteikts 100 000 eiro ierobežojums.

Sankciju pārklāšanās un pretrunas

Sankcijas ir dažādas, atšķiras arī sankciju apjoms un režīms, kā arī sekas. Nevar skatīties tikai ES sankcijas, it īpaši iepirkumos un piegādēs, kas skar maksājumu procesu. Katru reizi ir jāpārbauda gan ASV, gan ES sankcijas. Kādreiz ir tā, ka tās ir pretrunā

Ja Latvijas uzņēmumam ir pārstāvniecība Apvienotajā Karalistē, būtu jāskatās, kādas sankcijas ir ieviesusi Apvienotā Karaliste. Kādas sankcijas ņemt vērā, ir atkarīgs no konkrētā uzņēmuma struktūras.

Ja precī drīkst eksportēt, tāpat jāpārbauda, vai darījuma puse nav sankcionēta, un otrādi.

Darījumu pabeigšana

Darījuma pabeigšana ir atkarīga no diviem aspektiem. Regulā tieši noteikts pārejas periods, lai pabeigtu iesāktos darījumus, arī ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja (*Office of Foreign Assets Control, OFAC*) ģenerālajā licencē tieši noteikts pārejas periods. Tas parasti var būt 30 dienas vai trīs mēneši, kuros var pabeigt iesāktos darījumus.

vai viena otru papildinošas: vienu valstu sarakstā (ES) var būt sektoriālās sankcijas, bet otras valsts (ASV) sarakstā persona var būt sankcionēta individuāli. Vienmēr sankcijas ir jāskatās kombinēti.

ASV sankcijas Latvijā piemēro gan dolāros, gan eiro, gan citās valūtās, tās attiecas arī uz Latvijas rezidentiem. ASV advokātu biroju skaidrojumus par to, ka tā nav, E. Pastars iesaka ņemt vērā kritiski, jo viņi jau nesniedz atzinumu par Latvijas likumiem. Latvija ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu ir padarījusi ASV sankcijas zināmā mērā kā nacionāli piemērojamas sankcijas Latvijā noteiktā apjomā un veidā.

ASV sankcijas piemēro finanšu iestādes maksājumos, piedziņas procesā un publiskajā iepirkumā saskaņā ar likumu, bet citos gadījumos to nepiemērošana var novest pie pašas personas sankcionēšanas vai pieejas zaudēšanas finanšu sistēmai.

Jāatceras, ka FKTK ir izdevusi vispārējo licenci, kas atrodama FKTK mājaslapā. Piemēram, veikt nodokļu darījumus. Jāteic, ka citas ES valstis šādus dokumentus neprot izdot vai to izpratne ir pilnīgi citādāka (bieži vien — ne tik profesionāla kā Latvijā).

Katrai valstij — ASV vai ES — var nesakrist nedz termiņš, nedz sankciju veids. Proti, ES parasti būs sektoriālās sankcijas, ASV — sankcijas pret konkrētām personām. Tādēļ jābūt īpaši vēriģiem.

Ja ir sankcionēta prece, tad attiecīgajā Regulas 833/2014 pantā būs rakstīts: līgumus, kas noslēgti līdz februārim vai martam, var pabeigt vai izpildīt līdz jūnijam vai septembrim. Bet var būt norādīti arī nosacījumi, ka ir jāpaziņo kādai kompetentai iestādei, var būt pateikts, ka ir jāsaņem specifiska atļauja un to var izsniegt noteiktos gadījumos. Iespējams, ir norādīts, kādos gadījumos nevar izsniegt atļauju. Tādēļ katra prece un veids ir jāskatās ļoti uzmanīgi, — tā E. Pastars.

Ja darījuma partneris ir sankcionēts individuāli

Kā rīkoties tad, ja darījuma otra puse ir sankcionēta individuāli? Tipisks piemērs ir uzņēmums, kura PLG ir sankciju sarakstos, bet bija līgums par preču piegādi. Taču prece ir iestrēgusi, bet avansa maksājums ir veikts. Šajā gadījumā praksē ir izstrādāti kritēriji, kuri tiek vērtēti, lai precīzi varētu saņemt, un katru reizi jāveic izvērtējums, kas būtu jāuztic speciālistiem. Piemēram:

- Vai līgums noslēgts un preces piegādātas līdz sankciju datumam?
- Vai jāveic samaksa sankcionētajam piegādātājam tieši?
- Vai viņa kontā ienākošā nauda ir paredzēta iesaldēšanai? (Ja konts ir Krievijā, tad tas tā nav un darījumu izpildīt nevarēs. Ja konts

Ieteicams pievērst uzmanību, ja norēķinos iesaistās trešā persona. Noteikti ir jāskatās, kāda ir preču izcelsme. Ja to nespēj noteikt, tas nozīmē, ka nevar piemērot iespējamās sankcijas un būtu jāatturas no šī darījuma.

ir ES, tad nauda tiks iesaldēta un kompetentā iestāde atļaus pabeigt darījumu, lai gan arī šeit ir gadījumi, kad citas ES valsts banka nezina, kā piemērot sankcijas.)

- Kam sankciju noteikšanas brīdī piederēja prece?
- Vai sankcionēts piegādātājs iegūst priekšrocības, ja precī nepiegādā?
- Vai prece ir unikāla saņēmējam? (Ja prece nav unikāla saņēmējam, visticamāk, kompetentā iestāde nedos licenci darījuma pabeigšanai ar individuāli sankcionētu subjektu.)

«Līgumus ar atpakaļejošu datumu slēgt nedrīkst, jo tā ir ne tikai dokumentu viltošana, bet arī sankciju pārkāpšana,» uzsver E. Pastars.

Uzņēmums var prasīt atļauju darījumam ar aizliegtajām precēm (importam vai eksportam) pēc pārējas perioda, ja regula/direktīva to atļauj tieši vai arī nav gadījumu, kas tieši aizliegti (katrā gadījumā var būt sava pieeja).

Sarkanie karogi

Kādi būtu tā saucamie sarkanie karogi, kas brīdinātu par aizdomīgu darījumu? Būtu jāpievērš uzmanība darījumiem, ja preču piegādē iesaistīta Krievijas kaimiņvalsts. Piemēram, ir pēkšņs intereses pieaugums par sadarbību no Kazahstānas, Moldovas, Uzbekistānas.

Lai gan pret Baltkrieviju un Krieviju sankcijas noteiktas atšķirīgās ES regulās, taču pēc būtības tas ir viena un tā paša riska reģions.

Ieteicams pievērst uzmanību, ja norēķinos iesaistās trešā persona. Noteikti ir jāskatās, kāda ir preču izcelsme. Ja to nespēj noteikt, tas nozīmē, ka nevar piemērot iespējamās sankcijas un būtu jāatturas no šī darījuma.

Bieži vien notiek piegādes dokumentu «koriģēšana». Ir jāpievērš uzmanība, ja uzņēmumam starp 24. februāri un šodien ir nomainīts PLG (kad to vēl varēja izdarīt), kas bija no Krievijas, vai ir iecelta PLG nomināla persona (īpaši citas valsts jurists). Jāpiezīmē, ka nomināla persona ir trešā persona, kas ļauj izmantot savu vārdu PLG vārda vietā. Šādā situācijā ir jāprasa, kas kontrolē uzņēmumu, kas ir PLG, citādi nav iespējams secināt, vai tiek ievērotas sankcijas, jo pastāv iespēja, ka uzņēmums ir apgājis sankcijas, un par to būtu jāziņo.

Atbildība par sankciju pārkāpumiem

Krimināllikuma 84. pants paredz, ka par Apvienoto Nāciju Organizācijas, Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju noteikto sankciju vai par Latvijas Republikas noteikto nacionālo

sankciju pārkāpšanu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

OFAC sankciju gadījumā pastāv risks pašam iekļūt sankciju sarakstos vai saskarties ar ASV tieslietu sistēmas bardzību, zaudēt piekļuvi bankas kontiem.

Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 13.² pants nosaka atbildību par pārkāpumiem starptautisko un nacionālo sankciju prasību jomā, bet šīs sankcijas ir piemērojamas likuma subjektiem, kas ir zemāk minēto iestāžu uzraudzībā.

Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Valsts ieņēmumu dienests, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, Latvijas Zvērinātu advokātu padome, Latvijas Zvērinātu notāru padome, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde un Latvijas Banka ir tiesīgi piemērot administratīvās sankcijas un uzraudzības pasākumus to uzraudzībā esošajām personām par starptautisko un nacionālo sankciju prasības regulējošu normatīvo aktu pārkāpumiem attiecībā uz iekšējās kontroles sistēmu un sankciju riska pārvaldību.

Par starptautisko un nacionālo sankciju prasības regulējošu normatīvo aktu pārkāpumu attiecībā uz iekšējās kontroles sistēmu un sankciju riska pārvaldību šā panta pirmajā daļā minētās kompetentās institūcijas, izņemot Finanšu un kapitāla tirgus komisiju, to uzraudzībā esošajām personām var piemērot šādas administratīvās sankcijas:

- izteikt brīdinājumu;
- uzlikt par pārkāpumu atbildīgajai fiziskajai vai juridiskajai personai soda naudu līdz 1 000 000 eiro;
- apturēt vai pārtraukt darbību, tostarp apturēt vai anulēt licenci (sertifikātu) vai anulēt ierakstu attiecīgajā reģistrā;
- uzlikt par pienākumu veikt noteiktu darbību vai atturēties no tās.

Savukārt likuma 13.² panta ceturrtā daļa nosaka, kādas administratīvās sankcijas var piemērot Finanšu un kapitāla tirgus komisija tās uzraudzībā esošajām personām — finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem. ■